

Izdaja Časopisni zavod »Zasavski tednik« Trbovlje / Urejuje in odgovarja uredniški odbor / Direktor in odgovorni urednik Stane Suštar / Tiska tiskarna CZP »Slovenski poročevalec« v Ljubljani / Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik« Trbovlje I, Trg revolucije 28 (telefon 94) / Račun pri Komunalni banki Trbovlje 62-KB-10-146 / List izhaja vsako soboto / Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 din / Posamezna številka 10 din / Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek dopoldne in jih ne vračamo.

Spominu BORISA KIDRIČA

KO JE PRED NEPOPOLNIMI TREMI TEDNI TOVARIŠ TITO NA SPOMINSKI SEJI ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA GOVORIL O LIKU NENADNO PREMINULEGA MOŠE PIJADA, JE MED DRUGIM DEJAL: »TOVARIŠI, V KRATKEM ČASU SMO RAZEN MNOGIH DRUGIH TOVARIŠEV, IZGUBILI DVA NAŠA VELIKA REVOLUCIONARJA, TUDI ONKRAT, KO SMO SPREMILI POKOJNEGA TOVARIŠA KIDRIČA K NJEGOVEMU VEČNEMU POČITKU, SMO GOVORILI, DA MORAMO BOLJ PAZITI NA NAŠE TOVARIŠE, NA NAŠE KADRE, NA ZDRAVJE NAŠIH TOVARIŠEV. ... RES, TUDI TOVARIŠ KIDRIČ ČIGAR ČETRTE OBLETNICE SMRTI 11. APRILA NISMO POZABILI NI NIKDAR MISLIL NASE: RAZDAJAL SE JE, KOT DA BI VEDEL, DA MU JE USOJENO KRATKO ŽIVLJENJE IN DA MORA V TEM ČASU RAZDATI VSE SVOJE SILE IN MOČI, VEDELI SMO, DA GA HUDO TARE ZAVRATNA BOLEZEN, IN PRIČAKOVALI SMO, DA JO BO S SVOJO UPORNO NARAVO PREMAGAL ZAL SE JE ZGODILO NAJUHE, OSELE JE IZ NAŠE SREDINE, KO JE ŽE VIDEL CVETETI PRVE SADOVE SVOJEGA VELIKANSKEGA DELA. SPOMIN NAŠEGA BORISA KIDRIČA NE BO NIKDAR ZBLEDEL, SMOLE NADALJUJEMO NJEGOVO ZAČETO DELO IN PREPRICANI SMO, DA SE MU BOMO NAJLAPSE ODDOLŽILI, CE BOMO NA TEJ POTI VZTRAJALI, CE BOMO URESNIČEVALI TISTO, ZA KAR JE MORAL TAKO MLAD UMRETI.

VEČJA UPORABA UMETNIH GNOJIL — VEČJI NAPREDEK

Razveseljiv napredek

Spomladansko delo je v polnem razmahu. Vsak vrtničar kakor tudi kmet skuša čim bolj izkoristiti svojo zemljo. Da bi bili pridelniki večji, uporabljajo različna gnojila. Vrtničarji se pošteno pritožujejo, ker mnogokrat ne morejo dobiti niti voza hlevskega gnojila. Večina kmetov se brani ustreči vrtničarju, da bi mu odstopil predragocen hlevski gnoj, pa čeprav je z njim še tako v dobrih odnosih. Na srečo so na razpolago še umetna gnojila, s pomočjo katerih lahko v veliki meri nadomestimo hlevski gnoj. Za zvečanje množine humusa se že zlasti vinogradniki in sadjarji poslužujejo zelenega gnojjenja, ker nimajo na razpolago dovolj hlevskega gnojila. Ta način gnojjenja se izplača, saj na primer oljna repica, ki pravkar cvete in privablja na tisoče čebel, daje po enem hektaru kar 200 do 300 q zelene gmote. Za zeleno gnojenje uporabljajo napredni vinogradniki in sadjarji tudi rdečo deteljo, lupino, face-ljo, graščico itd. Za nametek dodajajo še razna umetna gnojila. Pred dobrim letom, ko je bil odpravljen regres na umetna gnojila, so bile predvsem po

DO KONCA MESECA MARCA SO PRODALI VEČ UMETNIH GNOJIL KOT LANI V CELEM LETU — KMETOVALCI SO KONČNO V CELOTI SPOZNALI POMEMBOST UMETNIH GNOJIL — NAJVEČ UMETNIH GNOJIL PRODA TRGOVINA ZA OSKRBO KMETIJSTVA V BREŽICAH

vseh zelo burne razprave, češ da se ne izplača kmetu uporabljati več umetnih gnojil. Trdili so, da se ne bi s pomočjo umetnih gnojil pridelo zvišal v toliko, kot bi stala uporabljena umetna gnojila. To mišljenje se je tako zakoreninilo, da nekaj časa umetnih gnojil skoraj niso uporabljali. Prenekatera kmetijska zadruga je imela v zalogi precej umetnih gnojil, za katera so bili v stalnem strahu, da se bodo pokvarila. Z drugam torej ni preostalo drugega, kot da so same po svojih močeh znižale ceno umetnih gnojil. In kako je danes? Marsikdo misli, da so prodajne cene umetnih gnojil takšne, kot jih določa proizvajalec. V resnici se daje še danes precejšnji regres na umetna gnojila. Tako znaša n. pr. pri nitromonkalu regres 15,60, apnenem dušiku 26, nitro foskolu 17 din za kilogram itd. Toda kljub temu so še cene umetnih gnojil visoke,

še večja pa je v zadnjih mesecih njih uporaba. Prodajalna, ki prodaja največ umetnih gnojil, je trgovina za oskrbo kmetijstva v Brežicah, ki oskrbuje kmetovalce z umetnimi gnojili, semeni, raznimi uporabi umetnih gnojil, morajo

Vse to dokazuje, da so kmetovalci v celoti spoznali pomembnost umetnih gnojil. Pri njihovi uporabi pa so že zelo kritični. Kmetijski strokovnjaki, pri katerih iščejo razna pojasnila o uporabi umetnih gnojil, morajo

Zasavski železničarji za 15. april

Kot vsako leto, tako bodo tudi letos slovenski železničarji proslavili 15. april — svoj največji praznik. Znova bodo obudili spomin na tragične dogodke z Zaloške ceste, ko so padle prve žrtve iz njihovih vrst. Obenem pa pregledali prehojeno pot in velikanske uspehe, dosežene po vojni, zlasti pa v zadnjih letih. Res, da bodo skromne njihove proslave, kajti služba ne trpi nikakega oddiha, in tisočeri bodo ta dan, kot vedno, na postajah ali vlakih in drugod opravljali svoje odgovorne dolžnosti. Službe prosti tovariši pa se bodo ta dan ali na predvečer zbrali v svojih tesnih sandikalnih domovih in pomenili se bodo o preteklem in bodočem delu. V Zidanem mostu — največjem zasavskem kolodvoru — pripravljajo v Domu »Svobode« celodnevno prireditev — mnogi železničarji se bodo pomerili v šahu inšportnih srečanjih, na slavnostni akademiji pa bodo sodelovali tudi železniški godbeniki. Pa tudi na ostalih železniških postajah pripravljajo skromne prireditve, po prireditvah pa tovariške pomenke. Mi jim želimo veselo praznovanje njihovega praznika in nadaljnjih uspehov v njihovi resnično težki in odgovorni službi. (v)

ZASAVJE NA SPOMLADANSKEM VELESEJMU V ZAGREBU

Potem, ko so se zaprla vrata 2. sejma mode in usnarstva na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, se je v Zagrebu slovesno začel tradicionalni spomladanski velesejem z mednarodno udeležbo. Na razstavi, ki je v novih sejmskih paviljonih na desnem bregu Save, sodeluje poleg vsega gospodarstva Jugoslavije še deset tujih držav. Dan na dan si na tisoče ljudi iz vseh krajev naše domovine ogleduje največji asortiment domačega in tujega blaga za široko potrošnjo, najmoderneje stroje in opremo za grafično industrijo, zanimive in pisane izdelke jugoslovanskega obrtništva, domače in umetne obrti, razstavne prostore ljudske tehnike, ribičev, lovcev itd. Izredno zanimanje pa vzbuja na tej prireditvi tudi velika modna revija, ki je prirejena vsak dan v Sovjetskem paviljonu. Kot vedno, sodelujejo tudi letos na »Spomladanskem zagrabskem velesejmu« nekateri večja zasavska podjetja, med njimi tovarna rudarskih in drugih strojev iz Trbovelj in Steklarna iz Hrastnika. STT se predstavlja po večim s svojimi standardnimi, znanimi izdelki, medtem ko pripravlja za jesenski velesejem tudi nekaj novosti. Tako smo med razstavljenimi predmeti opazili enoveržni strgalni transporter, dvoje udarnih drobilcev, tritetažno maslo vibracijsko sito, cestni rišec in zmečni plug, ki sta se na več mestih že zelo dobro uveljavila, jeklene jamaške stojke, stropnike in naprave za razpajo jamskih stropov ter še nekatere druge stroje in naprave. Hraunikiški steklarji, ki izvažajo svoje priznane kvalitete izdelke tudi v Anglijo, Švico,

Afriko, Bljni vzvod in še v nekaterih druge države, pa razstavljajo na 30 kvadr. metnih površine razne že znane, še več

V novem oblačilu

Ze zdavnaj smo želeli tiskati naše zasavsko glasilo v kakšni ljubljanski tiskarni in dati slovo oddaljenemu Mariboru. Predvsem zaradi tega, ker je tiskanje v Mariboru večalo stroške tiska, pa tudi pot je bila sila dolga in nam je jemala precej dragocenega časa. Kot vidite, je tale številka tiskana pri Časopisno-založniškem podjetju »Slovenski poročevalec« v Ljubljani in upamo, da boste z novo — večjo obliko bolj zadovoljni kot doslej. Predvsem nam je s tem omogočeno enkrat za vselej odpraviti razne nevednosti pri sprejemanju lista. Saj vam je znano, da nekateri naročniki časnika niso pravočasno sprejeli, ker ni prišel z istim vlakom kot ostali časniki. Zdej bo ta nevednost odstranjena in prepričani smo, da vam bodo pismenost redneje dostavljali časnik na dom. In še nekatere prednosti! Verjetno vam je bilo znano, da smo metirali tednik v Mariboru že v četrtletni popoldan in delno še v petek dopoldan. Večkrat bi morali marsikatero kraško ali daljšo vest ali poročilo priobčiti še v isti številki, kar pa ni bilo mogoče. Zdej bomo lahko torej objavili še vsa morbitna četrtkova in petkova dogajanja v sobotni številki, ker bomo sestavljali strani časnika šele v petek dopoldan. Res je, da bomo tiskali časnik trikrat mesečno le na šestih straneh in enkrat na osemih. To pa ne pomeni, da boste, dragi bralci, kakorkoli prikrašani, ker bomo na sedanje šest strani lahko natisnili celo nekaj strani več gradiva kot na prejšnjih osemih. In ker so nekateri bralci v pisnih uradnih listih želeli, da bi imeli nekoliko večje naslove, jim bomo rade volje sedaj ustregli. Kajpak pa bo tudi v bodoče vsak naročnik sprejemal dvakrat mesečno prilogo Uradni vestnik, ki postaja že zvest spremljevalec mnogih naših bralcev. Prepričani smo, da boste zadovoljni z novo obliko našega časnika, da boste nanj opozorili tudi vaše znance in prijatelje in tako pripomogli, da bo časopis prišel v vsako zasavsko hišo. Mi pa se bomo še bolj potrudili urediti časnik tako da bo doberdošel vsakemu bralcu. Sprejmite torej vaš časnik v novi obliki in ostanite mu zvesti prijatelji. Uredništvo in uprava »Zasavskega tednika«

SPET SE PRIPRAVLJAJO NA SPREJEM IZSELJENCEV Letos pride še več rojakov

Pred dnevi je imel pododbor Izseljenske matice v Zagorju svoj prvi letošnji sestanek. Beseda je bila o letošnjem sprejemu izseljencev in o prireditvah, ki jih nameravajo prirediti v tistem času. Letos pričakujemo znatno več rojakov kot lani. Prišli bodo iz vseh kontinentov sveta, največ pa iz severne Francije, Zahodne Nemčije, Holandske, Belgije in ZDA. V »Rodni grud« — glasilu naših izseljencev smo brali o nedavnih občnih zborih, ki so jih imela jugoslovanska združenja v severni Franciji in drugod. Na zborih so precej govorili o letošnjem odhodu v domovino, še več pa so o tem razpravljali na nedavnih sestankih in se že temeljito domenili, kako in v kolikih izmenah bodo organizirali obiske v stare kraje. Pri glasilo se je največ rudarskih družin, zavoljo tega lahko računamo, da bomo v rudarskih centrih lahko letos pozdravili stare znance v mnogo večjem številu. Čeprav bo letošnja osrednja prireditev — že tradicionalni Izseljenski teden v LR Makedoniji — v Ohridu, kjer pripravljajo celotedenske bogate kulturne in druge prireditve, na katerih bodo nastopale naše najboljšje kulturno-prosvetne skupine, bodo tudi naši pododbori dostojno poskrbeli za tiste, ki se tega tedna v Ohridu ne bodo udeležili. Prav je, da se za ta sprejem temeljito pripravimo in jim izpolnimo pričakovanja. Kakor vsa leta, tako bodo tudi letos odnesli nazaj v svoje dežele lepe spomine na staro domovino. (v)

Šla tudi skozi ZASAVJE Zvedeli smo, da bo šla pot »Štáfete mladosti« tudi skozi naš okraj. Njena pot bo šla iz Celja preko Zidanega mosta, Hrastnika, Trbovelj in Litje proti Ljubljani, od tam preko Vrhnike, Postojne, Sečane in Kopa v Bue in Istri, kjer jo bodo predstavili naše republike predali Ljudski republiki Hrvaški. Čeprav poseben odbor za pripravo praznika mladosti še ni izdelal podrobnega plana, je že znano, da bo šla štáfeta skozi naš okraj v ponedeljek, dne 6. maja. V vseh večjih krajih bodo manifestacije, na katerih bodo delovali ljudje izrazili svojo ljubezen do velikega sina naših narodov tovariša Tita. — ne

»ŠTAFETA MLADOSTI« BO ŠLA TUDI SKOZI ZASAVJE

Zvedeli smo, da bo šla pot »Štáfete mladosti« tudi skozi naš okraj. Njena pot bo šla iz Celja preko Zidanega mosta, Hrastnika, Trbovelj in Litje proti Ljubljani, od tam preko Vrhnike, Postojne, Sečane in Kopa v Bue in Istri, kjer jo bodo predstavili naše republike predali Ljudski republiki Hrvaški. Čeprav poseben odbor za pripravo praznika mladosti še ni izdelal podrobnega plana, je že znano, da bo šla štáfeta skozi naš okraj v ponedeljek, dne 6. maja. V vseh večjih krajih bodo manifestacije, na katerih bodo delovali ljudje izrazili svojo ljubezen do velikega sina naših narodov tovariša Tita. — ne

BODOČI SPOMENIK PADLIM BORCEM V SEVNICI

Maketa bodočega spomenika padlim borcem v Sevnici, ena izmed poslednjih, po zatrtju funkcionalarjev Zveze borcev v Sevnici pa sploh poslednja umetnina pokojnega mojstra Plečnika, izdelana skupaj z akademskim slikarjem Božom Pengovom. Spomenik, skupaj z grobnico narodnih herojev, v katero bomo

do prenteli posmrtno ostanke padlih narodnih herojev Alojza KOLMANA-Maroka in Franca VRESKA-Gustija, bo stal pred novo železniško postajo v Sevnici, slovesno odkritje spomenika pa bo ob letošnjem občinskem prazniku 12. novembra, to je na dan, ko je Dušan Kveder v letu 1941 osvobodil zapornike iz sevnjskih zaporov, med njimi 6 predvojnih komunistov. Spomenik bo visok 7 metrov in pol, figure iz bronu, ki predstavljajo zmago, pa bodo v naravnih velikosti. Trud okoli tega spomenika, ki je zdaj že skoraj zgotovljen in ki bo nedvomno v največji okras hitro razvijajoči se Sevnici, traja že skoraj celih deset

rebu slovesno začel tradicionalni spomladanski velesejem z mednarodno udeležbo. Na razstavi, ki je v novih sejmskih paviljonih na desnem bregu Save, sodeluje poleg vsega gospodarstva Jugoslavije še deset tujih držav. Dan na dan si na tisoče ljudi iz vseh krajev naše domovine ogleduje največji asortiment domačega in tujega blaga za široko potrošnjo, najmoderneje stroje in opremo za grafično industrijo, zanimive in pisane izdelke jugoslovanskega obrtništva, domače in umetne obrti, razstavne prostore ljudske tehnike, ribičev, lovcev itd. Izredno zanimanje pa vzbuja na tej prireditvi tudi velika modna revija, ki je prirejena vsak dan v Sovjetskem paviljonu. Kot vedno, sodelujejo tudi letos na »Spomladanskem zagrabskem velesejmu« nekateri večja zasavska podjetja, med njimi tovarna rudarskih in drugih strojev iz Trbovelj in Steklarna iz Hrastnika. STT se predstavlja po večim s svojimi standardnimi, znanimi izdelki, medtem ko pripravlja za jesenski velesejem tudi nekaj novosti. Tako smo med razstavljenimi predmeti opazili enoveržni strgalni transporter, dvoje udarnih drobilcev, tritetažno maslo vibracijsko sito, cestni rišec in zmečni plug, ki sta se na več mestih že zelo dobro uveljavila, jeklene jamaške stojke, stropnike in naprave za razpajo jamskih stropov ter še nekatere druge stroje in naprave. Hraunikiški steklarji, ki izvažajo svoje priznane kvalitete izdelke tudi v Anglijo, Švico,

pa novih steklenih izdelkov. Med zadnjimi vzbujajo še posebno pozornost krasna vaza izdelana iz opalnega stekla, pepelnik - riba in nekateri novi servisi. —jak

kmetijskimi stroji in drugim. V dajati natančna pojasnila in napotke, kajti s formalnimi odgovori se kmetje več ne zadovoljijo. Trgovina za oskrbo kmetijstva v Brežicah ima v tej trgovini stalno nastavljenega agromoma, ki daje nakupovalcem kmetom brezplačna navodila o uporabi umetnih gnojil. To je trenutno edina tovrstna trgovina v Sloveniji, ki ima stalno zaposlenega kmetijskega strokovnjaka v trgovini. —a

Cebinovo včeraj, danes in jutri

»Nad usodo stoletja mučnega in zatiranega slovenskega naroda, ki je trpel v zgodovini vse, kar more pretrpeti majhen in nikoli svoboden narod, se grozeče kopile obliki, ki jim ni primere v njegovi zgodovini.« »Na kocko je postavljen njegov narodni obstoj v trenutku, ko je slovenski narod sam — neoborožen in nesposoben za obrambo.« (Iz manifesta ustanovnega kongresa KPS) Mnilo je dvejetet let. Minila je stara Jugoslavija, nemška mogočnost in vojna, ostal pa je človek — stoletja zatiran in zaničevan, ostala je Komunistična partija Slovenije, ki se je porodila prav v tistih mračnih dneh in ostalo je poslopje na Cebinovem — njena rojstna hiša. Skrit kotiček pod Partizanskim vrhom nad Trbovljami danes ni več tako skrit. Vse pogosteje prihajajo sedaj semkaj mladi in stari. Postajajo pred skromno kmečko hišo in spominsko ploščo in si govore: »Tu so se zbrali naši najboljši tovariši.« Na Cebinovem igra danes radio in sveti elektrika. Nova cesta ga bo kmalu povežala s svetom. Tam v šoli pod Partizanskim vrhom pa se fantje in dekleta od tod posmisi č-

sto zbero k vaju za gledališke in druge prireditve. Tudi zadnjo nedeljo je bila Barličeva domačija na Cebinovem zgodaj pokonci. Mala posvojenka Inka se je podila po vsem dvorišču za piškami, pomagali pa so ji sosedovi otroci. V hiši so bili zbrani vsi — gospodinja Pavla Barlič, oba sinova, le očeta Antona ni bilo. Ze skoro tri

tedne je v bolnišnici v Trbovljah. Zadnje čase ga bolezen vse pogosteje daje. Vsem je hudo. Potem se zazremo v zgodovinsko sobo v hiši: v njej je domala še vse tako kot takrat pred dvajsetimi leti, ko so se v noči 18. aprila 1937 sešli v tej gorski samotni najzavednejši Slovenci na ustanovni kongres KPS. Takrat so prihajali tovariši na Cebinovo od vseh strani. Prvi že v

Zgodovinska Barličeva domačija na Cebinovem

zgodnjem mraku, drugi precej pozno. Končno je prispel tudi tovariš Edvard Kardelj, ki se je tisto zimo vrnil iz Sovjetske Rusije. S spremeljalcem sta ponoči v zaraščeni poti močno zašla. Ko sta prišla, so vsi prisluhnili izčrpnemu poročilu tovariša Edvarda Kardelja o neznoznem političnem položaju doma in po svetu, nato pa so sprejeli manifest ustanovnega kongresa KPS, ki mu je bilo geslo Prešernova Zdravljica: »Žive naj vsi narodi! Manifest je med drugim odločno poudaril, da je treba prenehati s politikanstvom in medsebojnimi prepiri v demokratičnih vrstah; združiti se morajo vse sile, ki jim je usoda slovenskega naroda res pri srcu. Krvava vojna zato Slovencev ni našla neprivravljenih. V njej pa je dalo svoje življenje za svobodo mimo tisočev in tisočev drugih tudi pet udeležencev tega kongresa: tovariši Hohkraut, Saloman, Farčnik, Kovačič, Zagar in Marentič. *** »Pri nas so bili sestanki večkrat. Zato si seveda nisem mogla misliti, da bi bila tistikrat v tej hiši tako pomembna stvar,« zaključuje svoje pripovedovanje gospodinja s Cebinovnega. »Sedaj bomo to sobo preuredili v muzej, hišo samo pa popravili in dvignili še za eno nadstropje. Potem bo nekoliko več prostora.«

let. Šele letos, ko je občinska organizacija Zveze borcev NOV v roke, pa bo končno ta precej smela zamisel vendarle uresničena. Spomenik bo stal okoli 2 milijona dinarjev in so tudi sredstva zanj večinoma že spre-

NOVICE IZ ZASAVJA

ZAGORJE

Gradnja avtomatske telefonske centrale. Lepo spomladansko vreme omogoča, da dela pri gradnji avtomatske telefonske centrale v Zagorju hitro napredujejo. Temeljli so že zabetonirani, prav tako je priključen stavbe pozidan do plošče. Tako je upati, da bo že letošnji jesen Zagorje rešeno tega, pri telefonskih pogovorih. V Zagorju zadnje čase ni bilo mogoče več napraviti novih telefonskih priključkov. Zato je gradnja te centrale vsakekor upravičena.

Park urejujejo. Površina parkovnih naprav se v mestu Zagorje iz leta v leto večja. Tako sedaj delavci komunalne uprave preurejujejo zemljišče od železniške proge in Cesto zmage na spodnjem delu v park.

Kaj je s parkom na Cankarjevem trgu? Svoj čas so v Zagorju na Cankarjevem trgu uredili lep park. Vsako leto na spomlad so park očistili in uredili, tako pa park še čaka na ta dela. Kaže, da so s parkom težave, ker je v bližini osnovna šola, glasbena šola, vaješka šola in otroški vrtec in šolarji skadejo po travi in lomijo okrasno grmičevje. Park pa je le lep pridobitev kraja, posebej če Cankarjev trg. Morda bi bilo dobro

namestiti ob ograji lesene kole z bodečo žico, ki bi verjetno precej zmanjšala divjanje otročadi po travi. Pa tudi vzgojitelji bodo morali biti bolj budni in paziti na šolarje.

Slovenija in barvah. Znani ljubljanski alpinist Miro Kambič je v okviru Ljudske univerze v Zagorju predaval prejšnji petek v dvorani »Svobode« v Lokah - Kisovcu o lepotah Slovenije. Poslušalci, ki so do kraja napolnili dvorano, so bili nad izvajanjem tovr. Kambiča navdušeni. — Podobno predavanje bo jeseni tudi v Zagorju.

»Vesna« v Zagorju. Mestna organizacija ZVVI Zagorje je prejšnji petek v kinu »Triglav« predvajala film »Vesna«.

Gostovanje »Svobode«. Dramska družina DPD »Svobode« iz Zagorja je v nedeljo gostovala v Domu »Svobode« v Lokah - Kisovcu v Wernerjevem »Komedijantom Hermelinom«. Vajenci so igrali. V okviru DPD »Svobode« iz Zagorja so pred kratkim zagorski vajenci uprizorili Molièrova »Namišljenega »bonika«, ki ga je režiral France Klun. Delo je uspelo in doživel pri Zagorjanih topel sprejem.

HRASTNIK

Volitve v delavske svete. Prišli smo že o volitvah v delavski svet v Trbovljah, kjer je izdelke. Volitve so zelo lepo uspeli, saj je od vseh upravičencev izostal samo en volivec. Izvolili so 19-članski delavski svet. Zelim vsem obilo uspehov v proizvodnji.

Težave knjižnice »Svobode II.« V Hrastniku sta dve knjižnici, ki dobro poslujeta, vendar ima največ težav knjižnica »Svobode II.« v Spod. Hrastniku. Knjižnica je dij. časa ni kupila novih knjig, tako da starejši bralci že nimajo izbire pri knjigah. Knjižnica je dobila šele pred kratkim 15.000 din od občinskega LO za lansko leto, od »Svobode« pa niti dinarja. — Knjižnica ima sedaj 240 bralcev, med njimi največ mladine.

Prešernova družba. Knjižne Prešernove družbe so vsakekor pomemben činitelj vzgoje nas vseh. V Hrastniku se pa opaža, da članstvo Prešernove družbe nima zaduje. Tako je bilo lansko leto v Spod. Hrastniku nad 300 članov, letos pa se je naročilo na knjige Prešernove družbe do sedaj le 28 ljudi. — Zamudniki, pohitite! Še je čas za naročitev lepih in cenjenih knjig Prešernove družbe.

Zavarovanje pri DOZ. V hrastniški Steklarni zelo skrbijo za zavarovanje članov kolektiva pri DOZ. Tako je od 1200 zaposlenih delavcev in uslužbencev zavarovano pri DOZ 702 člana. — R. V.

TO JE PAČ VREDNO KRITIKE

Odprt je novi Delavski dom v Trbovljah. V njem se je vrstila vrsta prireditve, manj domačih kot tujih, izšlo so kritične pripombe o njihovi kvalitativnosti v naših publikacijah, nečesa pa ni. Česa? Da bi se nekdo dotaknil izrazitih pomanjkljivosti, da ne rečemo netaknosti, ki jih zagrešijo odgovorni organi proti gostom.

Razumeti moramo, da se domači med seboj poznajo in si ne zamerojo, če je ta ali ona stvar narobe. To se pozabi. Drugače pa je z gosti; ti so občutljivi in ne poznajo trdega delovnega prizadevanja ustvarjati v prvi vrsti svoj standard in šele nato pomisliti na kulturne potrebe. Te pa so po zgraditvi Delavskega doma in zaradi njegove upravičenosti dokaj zahtevne. Domače »Svobode« niso in ne bodo v tej obliki še dolgo kos zahtevam in materialnim potrebam Delavskega doma, zato je razumljivo, da vabi Uprava Delavskega doma v Trbovljah kulturne skupine iz Slovenije, ki naj izpolnijo vrzeli, ki jih domači ne prebredejo.

Morda je zanimivo, da se niz gostovanj izvrti prav okoli prvega in petnajstega v mesecu — takrat namreč, ko so v Trbovljah ljudje materialno nekoliko bolj podprti kot v razdobju med tema dvema datumoma. Nekaj pa nas je začudilo tisto soboto, ko je bil najavljen koncert Pavla Šticia in Silve Hrašovec z dvema klavirjema.

Res ima trboveljsko občinstvo svoj okus; rado obiskuje dramske predstave, zlasti spenoigle in komedije, tudi vokalni in godbeni koncerti ga še v neki meri privlačijo, morda v toliko, kolikor imajo pevc in godbeniki znanje, ki jih zaključujejo za obisk — za solistične prireditve pa ni zanimanja. To nam je dokazal sobotni koncert omenjenih koncertantov. Kljub pravočasni in dokaj učinkoviti reklami se je zbralo na koncertu 64 poslušalcev — dvorana pa ima 460 sedežev!

Koncertanta sta odlično izvedla svoj spored. To je mnenje vseh 64 navzočih. Zato se ob tej ugotovitvi ne bomo zadrževali, kvečjemu da jima zagotovljamo, da si ju še želimo, čeprav dvomimo, da bi po vsem tem še imela voljo priti v kulturne Trbovlje.

Preidimo na dejstva. Doslej je bilo v navadi, da je bila vsaka gostujoča skupina v novem Delavskem domu skromno počaščena s pozdravom in dobrodošlico upravnih funkcionarjev ali vsaj funkcionarjev »Svobode-Center« iz Trbovelj. To pa je tokrat izostalo. Vzrok?

Ob teh priložnostih je bilo do sedaj v navadi, da so skupine, ki so prvič nastopale na novem odru, dobivale darila v obliki sopskov ali česar koli — na tem koncertu pa vsega tega ni bilo. Ali sta koncertanta to zaslužila?

Pa to ni toliko važnost. Oglejmo si organizacijsko plat tega koncerta, ki je doživel tolikšen umetniški višek, a tolikšen materialni poraz. Glasbena šola v Trbovljah, ki je povabila oba koncertanta, je sodila za zadostno, da obesi plakate, zaključiva one svoje gojence, ki se ukvarjajo na šoli s tovrstno glasbo (saj sta bili izmed 64 poslušalcev dve tretjini gojencev glasbene šole), to pa naj bi bilo dovolj po njihovem, da bo obisk zagotovljen. No, zgodilo se je pač drugače. »Po toči je prepozno zvoniti« — pravijo naši kmečki modrijani.

Zmotno pa bi bilo, če bi vse to obesili na Glasbeno šolo v Trbovljah. Kje so tisti, ki bi morali tolažiti po podjetjih in ustanovah, pa še posebej pri funkcionarjih, v prvi vrsti poklicanih, da se udeležujejo tovrstnih prireditev (vsaj zaradi vzgleda) — bilo pa niti enega! — akoravno terja že oika proti gostoma, da jima zagotovimo kolikor toliko dober obisk in pazljivost, zlasti še, ker tokrat ni bilo v ospredju materialnega praznanja — saj je bil istočasno kino ob zelo povprečnem filmu polni Res, ta dogodek je vreden vse kritike, opravičujemo se gostoma in zelo nerodno nam je!

Iz Zagorja in okolice

Minulo nedeljo je bil v rudniški čitalnici v Zagorju sestanek otrok padlih borcev in njihovih mater oziroma rednikov, ki ga je sklicala občinska ZB. Govorili so o življenju teh otrok, največ pa o njihovem šolanju. Matere otrok so povsem odkrito obravnavale vse pereče zadeve njihove vzgoje in se z zastopniki ZB temeljito pogovorile o šolskih uspehih. Sklenili so, da bodo v bližnji prihodnosti sklicali poseben sestanek s šolniki, na katerem se bodo pogovorili o šolanju otrok.

Občnj zbor KZ Zagorje. Nedavno tega je bil v Zagorju občnj zbor KZ, katerega so se udeležili tudi tajnik OZZ tov. Pajnič, predsednik občine tov. Lukač in drugi. Občnj zbor je temeljito obravnaval stanje za druge njeno poslovanje in kmetijsko zagorske občine. V razpravi so sprejeli več konkretnih sklepov za izboljšanje poslovanja Kmetijske zadruge.

Nizkodedelna sadna drevesca za vrtičkarje. — Prejšnji teden je svet za kmetijstvo pri občini Zagorje podaril nad sto nizkodedelnih sadnih drevesc nekaterim vrtičkarjem. Zanimanje za drevesca, ki so iz drevesnice Boštanja, je veliko. Jabolka teh drevesc so najboljša vrsta in rodijo že po dveh, treh letih.

Zasedanje delavskega sveta rudnika Zagorje. — Pred dnevi je zasedal delavski svet rudnika Zagorje. Upravljalci so govorili o pripravah za bližnje volitve temeljito razpravljali o delu

sedanjega delavskega sveta in sploh o razvoju ter slabostih delavskega samoupravljanja. Izbrali bodo nadalje najboljšo rudarje v nov organ samoupravljanja novega delavskega sveta in sklenili, da bodo v vseh obratih

Čedalje več bralcev v zagorski knjižnici. — Zagorska knjižnica ima menda zadnje čase od tedna do tedna več bralcev. Zlasti pridno zahaja v knjižnične prostore zagorska mladina, ki sega največ po domačih avtorjih. Vse bolj pa postaja očitno, da sedanji prostori ne ustrezajo, ker so občutno premajhni. V obeh dneh tedna, ko je knjižnica odprta, je tolikšen naval, da ni moč v miru izbrati knjige, da pa bi se bralci lahko usedli za mizo in se morda nekoliko pogovorili z bralci, pa sploh ni mogoče. Prav tako pa

Zaradi nepazljivosti voznika vprege bi skoro prišlo do nesreče

bo treba knjižnici več sredstev, kajti bralci ne bodo mogli brati starih knjig.

Na izlakah nad Zagorjem so pred dnevi ustanovili podružnico društva Prijateljev mladine. Sestanek je bil v Keramični tovarni, udeležilo pa se ga je maelone sto ljudi. Kaže, da bo društvo postalo zelo aktivno, ker je bilo med prisotnimi veliko zanimanja za to institucijo.

Zadovoljiv razvoj Valvasorjeve tiskarne v Krškem

V Krškem je bila že dolga desetletja pred vojno tiskarna in knjigovezna. Obstajala je tudi med druga svetovno vojno. Okupator jo je pustil neokranjeno, da bi tako zadovoljili preseljene Kočevarje.

Po vojni so vse tiskarske stroje prepeljali iz Krškega v Ljubljano, češ da tiskarna v spodnjem Posavju ni potrebna in ustanove ter uradi so morali zaradi tega vse potrebne tiskovine naročiti v drugih tiskarnah in še na te je bilo treba dalj časa čakati.

Začetek tiskarne je bil skromen. Dve delovni moči sta obvladali vsa naročila. Nato je tiskarna najela še stroje za knjigovezništvo in si ob povečanih naročilih pomagala s honorarnimi močmi. Ze prvo leto je tiskarna imela nad 2 milijona dinarjev prometa in zadovoljiv čisti dobiček. Da bi povečal obrat, se je delovni kolektiv odpovedal delitvi dobička in je iz lastnih sredstev kupil še drugi tiskarski stroj. Ta nakup je omogočil, da je promet tiskarne v letu 1956 narasel že nad 4 in pol milijona dinarjev. Vsekakor lep uspeh za skromen začetek.

Delovni kolektiv tiskarne ima še vedno mnogo težav. Predvsem so prostori popolnoma neprimerni. Strokovna komisija je dovolila uporabo teh prostorov le začasno. V enem prostoru namreč dela več ljudi s tiskami, ki imajo opravka s svincem, ki je zdravju škodljiv. V tako slabih in higijensko neprimernih prostorih tiskarna ne bo mogla

ostati. Tudi skladišče za papir je po požarovarnostnih predpisih neprimerno. Kolektiv pa pričakuje v kratkem pošiljko 2 novih tiskarskih strojev iz Česke, ki jih je naročil do ene tretjine iz svojih sredstev, drugi dve tretjini pa bo prispeval občinski LO Videm-Krško, ki kaže veliko zanimanje za razvoj tiskarne. Vse to pa nalaga stalnovanjski komisiji oz. občinskemu ljudskemu odboru samemu, da reši vprašanje poslovnih prostorov za tiskarno čimprej.

Pohvalno moramo omeniti še delovni kolektiv tiskarne, ki v nujnih primerih zadosti naročilom tako, da dela ponoh.

Dosedajni razvoj kaže, da je tiskarna v Posavju nujno potrebna. Za tem stremijo podjetje, ustanove in društva. Ker je v Vidmu-Krškem potreben tudi tiskarski in knjigoveški kader je upati, da pristojni činitelji ne bodo prezrli težav mlade tiskarskega podjetja in mu bodo v vsem pomagali.

Požari in nesreče

Dne 7. aprila je začelo goreti poslopje last Stefana Šosterja v Sednju pri Senovem. Pogorelo je poslopje, v katerem je bil hlev za živino, svinje in vinski hram. Požar so lokalizirali gasilci, poslopje pa je bilo zavarnovano za 800.000 din.

Dne 7. aprila se je na Bizelskem pripetila huda prometna nesreča. Na ovinku ceste pod Sokolom je kolesar Božič Ivan vozil precej hitro, in ko je zasledal tovorni avto, tako močno zavrl, da ga je vrglo v avto. Do-

bil je hude poškodbe.

V nedeljo so se vračali izletniki STT z Jesenic, kjer so bili na strokovnem ogledu. Pri povratku je sofer nekje pri Krašnji zavozil pod cesto. Organi TNZ so kmalu ugotovili, da je bil vozač Bizjak močno vinjen. Skoda na vozilu je precejšnja. Zanimivo pa je to, da je vozač baje v vodstvu trboveljskega društva šoferjev in mehanikov in kot tak večkrat opozarjal na treznost za volanom. Brez komentarja.

Oh — ta elektrika! Tako in še hude priredite, ki si hoče pogreti ali pa skuhati kavo, pa toka ni, ali ko odpre radio, pa ta molči, ali če naj ti žena zidka hleče, pa jih ne more, ker pač ni elektrike. Čakaš ur dve, toka toka ni, čakaš naj tudi po vse dan zaman. Takšna smola te najraje doleti na nedeljo. Marsikateri gospodinja odloži likanje na nedeljo, posebno je iz- za to, da ko delo takrat, če ni primerna za sprehod v naravo. A tudi radijske postaje dajejo prav ob nedeljah bolj izbran spored, in kakor zakleto — pravi takrat toka ni. Ježi se in robaniš, a vse zaman. Tolajši se v večerom in še takrat te včasih opehari, ker je tok prešibek.

Iz Brežic in okolice

Oh — ta elektrika! Tako in še hude priredite, ki si hoče pogreti ali pa skuhati kavo, pa toka ni, ali ko odpre radio, pa ta molči, ali če naj ti žena zidka hleče, pa jih ne more, ker pač ni elektrike. Čakaš ur dve, toka toka ni, čakaš naj tudi po vse dan zaman. Takšna smola te najraje doleti na nedeljo. Marsikateri gospodinja odloži likanje na nedeljo, posebno je iz- za to, da ko delo takrat, če ni primerna za sprehod v naravo. A tudi radijske postaje dajejo prav ob nedeljah bolj izbran spored, in kakor zakleto — pravi takrat toka ni. Ježi se in robaniš, a vse zaman. Tolajši se v večerom in še takrat te včasih opehari, ker je tok prešibek.

To nesrečno elektriko kritiziramo pri nas in se jezijo nad njo na Hrvaškem prav tako kot v Trbovljah. Če bi bila postala še kronična povsod. Zboljšanje se je sicer pokazalo z dograditvijo daljnovidca Jajce — Zagreb, vendar položaj še zdaleč ni zadovoljiv. Precej je tega nezadovoljstva krivo tudi naše razdelitveno omerje in za naš brežički kot podjetje »Elektro Videm« v Krško. Ob ustavitvah elektrifikacija toka kak določan dan ali uro to podjetje ne sodi za potrebno, da bi to popelj spored čisto svojim potrebnikom. S takšnim čišnim sporocilom bi podjetje prihranilo ljudem mnogo nevolje in jeze. Povsod je takšna navada, zakaj se te navade ne bi oprile tudi podjetje »Elektro Videm« in sicer v obliki obvestila o tem obvestilo v »Zasavskem tedniku«. Če so na električnem omrežju potrebna kakšna popravila ali druga dela, podjetje to podjetje za popravilo železnice opozorje drugo, samo trije dni, kar je dovolj časa za obvestilo v lokalnem listu in jeze med ljudmi bi bilo dosti manj.

Spelovanje kmetijstva je na tako skupinsko obnovo razpisana celo dotacija, to je nagrada. Če obnavljajo najmanj 3 vinogradniki skupaj in ha stroj namiznega gozdarstva, so upravičeni prejeli nagrado v znesku 200.000 din na 1 ha.

Kredit iz obeh razpisanih sredstev se daje za rigoliranje, cepljenje, žico za oporo in v izrednih primerih tudi za stebre. Kompost, gnoj, količke, vsa druga dela, stebre in drugo pa prispeva lastnik sam. Da bi vinogradniki, ki so jim vinogradi glavni in edini vir dohodkov, obnavljali večje površine, ne samo del vinograde, je omogočeno, da dobijo razen ostalega tudi kredit za oskrbo tega novega nasada za dobo 4 let, ko še ne rodi.

Obrestna mera kredita je 2%. Posojilo se začne vračati šele 5. ali 6. leto po saditvi, ko pride nov nasad v rodnost in ga je treba vrniti do 13 ali 15. leto po saditvi. Od začetka so zneski, ki se vračajo, manjši, pozneje večji, sorazmerno kakor raste tudi količina prideka v novem nasadu po letih.

Za obnovljeno parcelo je vinogradnik po ureditvi prost davka za dobo 4 let, ko na novo zasajen nasad ne prinaša še nobenih dohodkov.

Vinogradniki — pojorji za obnovo so ugodni. Pripravitelj zakona in se obnove vinogradov pogumno lotitelj Star. izbran vinograd vam prinaša čisto izgubo!

OBNOVITEV VINOGRADOV V POSAVJU

Meseca februarja so dali občinski ljudski odbori v Brežicah, Krškem in na Senovem za obnovo sadovnjakov in vinogradov v letu 1957 in 1958 na državnem in privatnem sektorju na razpoložljivo skupno 18 milijonov dinarjev. Za ta razpis so ljudje hitro zvedeli in se sedaj o obnovi veliko govori. Zanimanje za obnovo se je s tem v zvezi povečalo, vendar pa so se pojavile tudi nekatere nejasnosti, ki jih hočem v tem članku obrazložiti.

Iz razpisa teh sredstev je povzeli, da se navedeni občinski ljudski odbori dobro zavedajo važnosti vinogradništva v našem kraju. Saj je na področju teh treh občin ali Kmetijske proizvodne zveze v Brežicah 2301 ha vinogradov ali 70% vseh vinogradov v trboveljskem okraju oziroma skoraj 10% vse obdelovalne površine. V kvalitetnih vinorodnih področjih Plavec, Bizelskega, okoli Krškega itd. je večina ljudi odvisna skoraj izključno od dohodkov iz vinogradov.

Toda večina teh vinogradov, nekako 70%, je starih in izrpanih, ki zahtevajo visoke stroške oskrbe, dajejo pa iz leta v leto manjše prideke (18—20 hl na ha) in so zato vedno manj rentabilni. Zato je nujno potrebno stare vinograde obnoviti in napraviti mlade nasade, kjer bo mogoča vprežna ali strojna obdelava in ki bodo dajali veliko večje prideke pri cenejši obdelavi.

Obnova vinogradov je draga stvar, saj se vsaka pri obnovi strojna napaka vleče in maščuje 40—50 let. Zato je treba res dobro preudariti, kako začeti z obnovo vinogradov in kako jo izvesti.

motiko naj zamenja plug, žično opora pa naj zamenja kol.

Pri obnovi vinogradov in sadovnjakov pa je poleg denarne potrebna tudi strokovna pomoč (strokovna navodila in nasveti). Za to ima Kmetijska proizvodna zveza v Brežicah posebno strokovno službo.

Za večje vinogradniške komplekse, preko 50 in 100 ha, bo strokovna služba poskrbela za perspektivne načrte celotnega kompleksa, kakor so na primer Janeževa gorca, Kupece, Zalce itd., kjer bodo predvidene vse potrebne komunikacije — ceste in poti, preskrba z vodo, smeri vrat itd. Ni pa nujno, da se celoten kompleks obnovi naenkrat; lahko se v posameznem vinogradu ali dva, trije, vinogradi skupaj, ki pa se morajo seveda obnavljati po določilih tega večjega načrta ali programa, da pozneje pri širši obnovi ne bi nastale ovire.

Ako pa je kompleks (zaokrožen hrib ali podobno) manjšega obsega (2—3 ha), kmetijska strokovna služba pri KIZ napravila načrt za cel hrib, posameznik pa lahko obnavlja svoj del, vendar tako, kot je najbolje in najprimerneje za cel kompleks ali hrib.

Najbolje in najceneje je, da dva, trije, štiri ali več vinogradnikov skupno in naenkrat obnovijo svoje vinograde. Pri večjih površinah je strojno rigoliranje cenejše in tudi laže izvedljivo. Umni vinogradniki — gospodarji se lahko domognejo, da bodo nasad po obnovi tudi skupno obdelovali, t. j. z vprežo okolišnje površine. V kvalitetnih vinorodnih področjih Plavec, Bizelskega, okoli Krškega itd. je večina ljudi odvisna skoraj izključno od dohodkov iz vinogradov.

pridelovalni stroški precej cenejši.

V tem pogledu so bili v sosednjih državah že pred leti mnogo dalje. Tam imajo vinograde skupno obdelavo velike tudi po 30 do 50 ha. Izurjeni fantje pod strokovnim vodstvom okopavajo s stroji. Tudi škropljenje opravljajo s stroji in pravčasno, kar je zelo važno. Vinogradnik — kmet ali kdo drugi dobi za opravljeno delo za svojo površino račun, ki je minimalen. Delo je izvršeno dobro, on sam pa je za ta delal kaj drugega, nujnejšega na polju ali drugje.

Tudi pri nas je treba pomeniti stroške oskrbe in obdelave, da se bodo naši vinogradniki lahko bolj uspešno borili proti vsem neprimlikam, tudi proti umetnemu vinu, ker ga je možno naravno pridelati ceneje in v boljši kvaliteti.

Vinogradniki! Obnove se lotite pripravljeno! To pomeni, da zemljo že nekaj let prej na to pripravljate. Če je na parceli, določeni za obnovo, živila trta, je dobro, če vsaj tri leta pred novo zasaditvijo posejete deteljo — lucerno, vsake leto ali dve pred rigolanjem je treba staro tršo izsekati. Zemljo dajte v analizo v laboratorij Kmetijske proizvodne zveze v Brežicah, da boste natanko vedeli, katerih snovi primanjkuje zemlji in kakšne ji je treba dodati. Na osnovi analize zemlje se tudi laže določi, na kateri podlagi naj bodo cepiljenke, da bodo najbolj uspešne. Pri nametu kredita je pogoj, da mora biti elaborat priložen tudi izvid analize zemlje.

Kaj pa gnojenje? Poleg navedenega pa tudi nekaj let prej pripravljajte za sajenje potreben kompost in dobro zreli hlevski gnoj, da bodo trte res najbolj posajene. Računajte, da je treba za 1 ha najmanj 50.000 kg gnoja in 30.000 kg komposta.

Priporočljivo je, da na parceli eno leto pred rigolanjem sejete rastline za zeleno gnojenje, n. pr. lupino, grašico ali rdečo deteljo, in to dvakrat. Prvo zrati zaor-

DA BO JESENI DOVOLI PŠENICE, KORUZE, KORENJA...

jete ali podkopljete in sejete še drugi. Ko v jeseni drugi zraste, nasipajte na to umetnega gnoja, kakor priporoča izvid analize zemlje, in pustite, da traktor vse to zarigola. To je tako imenovano »gnojenje na zalogo«, ki se je povsod dobro obneslo.

Ko ste pripravili zemljišče in dovolj kompostu in gnoja, nameravate obnovo priglasiti preko svoje kmetijske zadruge Kmetijskih proizvajalnih zvez. Njeni strokovnjaki bodo po priglasitvi pregledali zemljišče in izdelali potreben načrt in predračun, to je elaborat. Ne podlagi tega elaborata nato vaš kmetijska zadruga zaprosi za vas za kredit iz spredaj omenjenih občinskih sredstev.

Tudi Zveza zadrčnih hranilnic bo pomagala

V začetku meseca marca je izšel že drug razpis sredstev za obnovo sadovnjakov in vinogradov. Zveza zadrčnih hranilnic je razpisala znana sredstva za obnovo (za okraj Trbovlje 16 milijonov) pod pogojem, da obnavljajo vinograde skupaj najmanj trije lastniki, najmanj 2 ha. Površina je lahko izjemoma manjša od 2 ha, lahko se obnavlja tudi 1 ha v kompleksu, ki bo končno velik preko 2 ha. S tem pogojem se hoče pomeniti obnove, ki je na večjih površinah cenejša, in tudi to, da bo omogočena cenejša skupna obdelava, kakor smo opisali.

DA BO JESENI DOVOLI PŠENICE, KORUZE, KORENJA...

spelovanje kmetijstva je na tako skupinsko obnovo razpisana celo dotacija, to je nagrada. Če obnavljajo najmanj 3 vinogradniki skupaj in ha stroj namiznega gozdarstva, so upravičeni prejeli nagrado v znesku 200.000 din na 1 ha.

Kredit iz obeh razpisanih sredstev se daje za rigoliranje, cepljenje, žico za oporo in v izrednih primerih tudi za stebre. Kompost, gnoj, količke, vsa druga dela, stebre in drugo pa prispeva lastnik sam. Da bi vinogradniki, ki so jim vinogradi glavni in edini vir dohodkov, obnavljali večje površine, ne samo del vinograde, je omogočeno, da dobijo razen ostalega tudi kredit za oskrbo tega novega nasada za dobo 4 let, ko še ne rodi.

Obrestna mera kredita je 2%. Posojilo se začne vračati šele 5. ali 6. leto po saditvi, ko pride nov nasad v rodnost in ga je treba vrniti do 13 ali 15. leto po saditvi. Od začetka so zneski, ki se vračajo, manjši, pozneje večji, sorazmerno kakor raste tudi količina prideka v novem nasadu po letih.

Konrad Kozole

Sedem dni po svetu

V Vidmu-Krškem je nujno potrebna pralnica

OBJAVE IN OGLASI

Naš prispevek za razorožitev

Nedavno so Ožjemu odboru za razorožitev komisije OZN izročili obrazložitve jugoslovanskega predloga o razorožitvi. Naši bralci se gotovo še spominjajo, da je Jugoslavija svoj predlog o razorožitvi dala že lanskega junija, ki obsega predvsem dve točki. Najvažnejše je to, da je bilo v teh predlogih rečeno med drugim, naj se nadaljuje vsa prizadevanja za sporazum o spoštni razorožitvi. Tudi obrazložitve tega predloga, ki ga je Jugoslavija dala na poziv generalnega sekretarja OZN, ustreza tem predlogom.

Pogajanja o Suez u nekoliko zastala

Čeprav je ameriški predsednik Eisenhower na nedavnem sestanku novinarjem povedal, oziroma izrazil upanje, da bodo neposredna pogajanja o Suezu privedla do zadovoljive rešitve tega vprašanja, je videti, da so pogajanja spet zastala. Šištali so se celo glasovi, da bi o Suez u spet razpravljali Varnostni svet. V Kairu pa sodijo, da je neuspeh razgovorov povzročila ameriška zahteva, da mora Združenje koristnikom dobiti kontrolo nad prekopom. Jasno je, da egiptovska vlada v to nikdar ne bo privolila, kot je nedavno obrazložil predsednik Naser. Iz Kaira pa prihajajo vesti, da je ameriški veleposlanik v Egiptu dobil iz Washingtona nova navodila, ki jih je balje že predložil egiptovskemu zunanjemu ministru. Egiptovski tisk sodi, da je vsem tem Anglija, ki je, čeprav se ni uradno vmešala v zadnje razgovore, pravzaprav prepovedala svojim ljudjem prevoz skozi prekop. Očitno bo Anglija še nekaj časa zavlačevala z jasno besedo, čeprav pomeni takta taktika zanjo precejšnjo gospodarsko škodo.

Makaros hoče razgovore na CIPRU

Pred dnevi je nadškof Makarios na Madagaskarju povedal, da se bo z angleškimi predstavniki razgovarjal le na

Cipru. S tem je ponovno jasno povedal svoje odločno stališče do tega vžnega vprašanja. Gelde turške manjšine na Cipru je Makarios izjavil, da bo do Turki na Cipru deležni vseh manjšinskih pravic, ne more pa biti govora, da bi se razgovor udeleževali kot enakopravni partnerji. Makarios je še izjavil, da bi po morebitnem neuspehu pogajanj moral ciprski spor ponovno predložiti OZN.

Anglija se ne bo OZIRALA NA JAPONSKI PROTEST

Znano je, da namerava Anglija preizkusiti svoja nuklearna orožja, predvsem napraviti poskuse z jedrsko energijo na Božičnih otokih. Japonska, ki je poslala že več protestov Angliji, do nedavna sploh ni dobila odgovora. Pred dnevi pa je angleški ministrski predsednik sprejel posebnega japonskega odposlanca in mu izročil svoj odgovor. Bajje negativni.

Pretekli teden je odbor društva »Zena in dom« podal obračun svojega dela. Predsednica tov. Ivanka Tomažič je podala obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da so žene iz Vidma-Krškega posvetile vso skrb množičnemu sestajanju žena. V društvu je 96 žena, od katerih se je vseh sestankov udeležilo kar 80 odstotkov. Pripravile so predavanja o sodobenom gospodinjstvu, vrtnarstvu, kokušeriji in predšolski vzgoji otrok. Sodelovanje so pri organizaciji izvedbe novoletne jelke in otroške maskarade. S pomočjo SZDL so žene pripravile zelo uspešno proslavo za praznik žena 8. marec.

Po zaslugi društva »Zena in dom« je bil v Vidmu-Krškem v oktobru organiziran trimesečni »Singer« krojni in šivalni tečaj. Začetni tečaj je obiskovalo preko 40 tečajnic. Danes ima le-ta že 6 razredov in to 4 začetne, katere obiskuje 84 žena in deklet, in 2 nadaljevalna razreda z 31 obiskovalkami.

Razpravljale so o delovanju gospodinskega centra in o potrebi pralnice. Da bi si olajšale delo, predvsem zaposlene gospodinjke, je nujno potrebno v Vidmu-Krškem čimprej ustanoviti pralnico. Najprej morajo zagotoviti primerne prostore, potem pa bodo skušale dobiti sredstva za nakup pralnika. Poleg pralnice bi bila sčasoma tudi krpalnica, kjer bi lahko zaposlili žene, ki nimajo primerne zaposlitve.

BREZICE

Slovensko-hrvatski festival v Brezicah. Svet »Svobode« in prosvetnih društev v Brezicah je dal pobudo, da bi letos obnovili tradicionalno slovensko-hrvatsko sodelovanje na kulturno-prosvetnem in fizikurnem področju. Kakor je znano, je bilo v prejšnjih letih to sodelovanje zelo razvito, a so ga zadnja leta opustili. Pobuda, da bi letos spet organizirali Slovensko-hrvatski festival, je vsekar zelo pametna in jo kaže uresničiti. Ker bo za prireditev presegala okvir breziške občine, je prav, da to pobudo osvojijo tudi ostale občine in se vključijo v priprave za festival.

Trboveljski tednik

● V Trbovljah nič novega! Ne verjemite povsem Trboveljčan ali Trboveljčanki. Res, kaj posebnega se v teh aprilskih dneh ni pripetilo, zato pa spet ni moč trditi, da ni nič novega. Kar dovolj je tega in starega seveda tudi.

● JAVNO STRANIŠČE, KJE SI? ● Zakaj bi torej enkrat ne zdeli nekoga tednika z istim zadnjim. Stara, prav stara je rečenica, da mesto vse od postaje pri Savi pa do zgornjega dela v Gabrskem nima niti enega javnega stranišča!

● To nič kaj svetlo trboveljsko stran odkrivajo volivci (ali boljše upokojenci) na svojih zborih iz menda kar lep čas. Pred kratkim so bili spet sestanki volivcev in spet smo sišli besedo, dve o tem. Cisto upravičeno.

● BOJAN IN NJEGOVI FANTJE SO NAVDUŠILI ● V petek pride v Trbovlje Adamčev veliki pesni orkester! Novica se je prejšnji teden kot strel raznesla po vsej dolini. Se posebno v polno pa je zadela med mladino, ki Adamča zelo dobro pozna iz Radia.

● Naša pričakovanja so se uresničila. Obe predstavi sta bili rekordno obiskani in kar je glavno: Trboveljčani so bili zadovoljni.

● KISLA NEDELJA IN — SNEG ● Zjutraj je kazalo, da bo tudi zadnja nedelja lepa, sončna. Mnogi so zato pohiteli v bližino in daljino okolico in se že veselili prijetnega nedeljskega izleta.

● Toda kmalu po poldnevu so jasno nebo zakrili temni oblaki in ulila se je prava ploha. Ljudje so prihajali v mesto mokri do kože.

● V središčnih kinematografih so vrtili ameriška filma »Ne kot tujec« in »Weekend v Waldorf«. Obisk je bil zadovoljiv. Nemalo so bili presenečeni

naslednji dan mnogi Trboveljčani, ko so uzrli Mrljico. Kum in druge hribe v snegu. Se zima še ni poslovila?

● SKUPŠČINA NAJSTAREJSIH ● V torek dopoldne so domala vso veliko dvorano kina Delavski dom zasedli trboveljski upokojenci in upokojenke. Imeli so občni zbor. Poročila, ki so jih podali razni funkcionarji, so pokazala, da je bilo delo podružnice tudi v minulem letu zadovoljivo.

● MALI OGLAS ● 4. t. m. zvečer je utekel pes volčjak, star 6 mesecev. Kdor bi kaj vedel o psu, naj sporoči Jožetu Zidarju, Mali Kamen 24, p. Senovo.

● ZAHVALA ● Iskreno se zahvaljujem primarju dr. Virgilu Krasniku za uspešno izvedeno operacijo. Obenem se zahvaljujem tudi strojnemu osebju bolnišnice Trbovlje. — Ana Komljanec, Trbovlje.

● MALI OGLAS ● Rudarji, ljubitelji sadjarstval! Zaradi starosti prodam po ugodni ceni delno ali celotno posestevce v izmeri enega ali dveh hektarov. Zaradi sončne lege je primerno za sadjarstvo. V bližini je premožkop Novi Dol. — Stana Gnuš, Mamno, p. Dol pri Hraštniku.

● PREKLIC ● Preključujem za nesrešno, kar sem govoril o Karlu in Gizeli Majdič iz Trbovelj, Golovec 7. — Jože Kozmus, Trbovlje.

● ZAHVALA ● Vsem, ki ste nam stali ob strani ob prebriski izgubi našega dobrega očeta

● IVANA SIVCA ● se s tem najskrenejše zahvaljujemo.

● Posebno zahvalo smo dolžni organizacijam ZK in SZDL terena Boben — Čeče za veliko in vestransko pomoč ob slovesu, kakor tudi ZB in Društvu upokojencev Hraštnika ter govornikom za tople poslovilne besede, nadalje godbi in pevskemu zboru DPD »Svoboda I«, Hraštnik za ganljive žalostinke in končno vsem, ki ste nam izkazali globoko izraze sožalja, ter darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

● Globoko žaljuči sin Lojze, hčerke Marija, Irma, Berta, Jožica in Ivica z družinami in vsem ostalim sorodstvom.

● Šah na Dobri ● V nedeljo, 7. aprila so imeli na Dobri v Trbovljah brzoturnir šahovske sekcije DPD »Svoboda Dobrna« za mesec april, na katerem je sodelovalo 15 šahistov.

● Jože Frece je v tem turnirju dosegel 14 točk, Valentin Hvala 11,5 točke, Miloš Vodišek 11 točk, četrto, peto in šesto mesto pa so si delili Srečko Zupan, Silvo Rupnik in Rudolf Frece, katerim sledi ostali.

● F. R.

KINEMATOGRAFI

Kino »Delavski dom« v Trbovljah bo predvajal do ponedeljka franc. barvni film »Lukrecija Borgia«; naslednji teden od točka do četrta »Velika ura«.

Kino »Svoboda Trbovlje II« bo imel na sporedu do ponedeljka ameriški film »Maščevalci«.

Kino »Svoboda — Dobrna«: od 12. do 15. aprila amer. barv. film »Zadnji Apač«; — 18. do 22. aprila italijan. barvni film »Ulica«.

Kino Brežice: 13. aprila ital. film »Slepa iz Sorente«; 14. aprila amer. film »Dama s kamelijami«. (V glavnih vlogah: Greta Garbo in Robert Taylor.)

Kino Senovca: 13. in 14. aprila nemški film »Še ni prepreno«; 20. in 21. aprila amer. barvni film »Do poslednjega«.

Kino Breznice: 13. in 14. aprila avtobiografija »Fridrich Chopen«; 17. in 18. aprila amer. film — drama »Plašč«; 20. in 21. aprila amer. barvni film »Dvigaj zaveso«.

Kino »Svoboda-Zasavje«, Trbovlje: od 13. do 15. aprila amer. barv. film »En dan življenja«. Mladinska predstava v nedeljo ob 15. po znižani ceni. Od 18. do 22. aprila ital. barv. film Dekle z reke.

Zadružna hranilnica in posojnica z. n. j. Brežice

razpisuje eno delovno mesto za posle v kreditnem sektorju

POGOJI: popolna srednja šolska izobrazba (ekonomski tehnikum) ali nepopolna srednja šolska izobrazba z nekaj leti bančne prakse ali prakse v knjigovodstvu. Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača se določi po strokovni sposobnosti. Pismeno prošnjo z zadnjim šolskim spričevalom oz. s kratkim opisom dosedanjega službovanja je dostaviti upravi hranilnice in posojnice do 25. 4. 1957. Nastop službe takoj oz. po pogovoru.

OBVESTILO

Obveščamo vse gospodinjke v Trbovljah, da bo po sklepu ObLO Trbovlje od 15. aprila dalje prodaja na tržnem prostoru vsak dan, razen nedelj in praznikov. Trg bo založen z živilskimi potrebščinami ter sadjem in zelenjavo.

Zelimo, da gospodinja nakup na trgu uporablja v kar največji meri. Uprava tržnice.

OBVESTILO

Okrajna zadružna zveza Trbovlje organizira skupno z Okrajno zadružno zvezo Celje tečaj za knjigovodje kmetijskih zadrž.

Tečaj bo v Celju predvidoma od 1. junija do 30. avgusta 1957.

Pogoji za sprejem: najmanj 4. razrede gimnazije, dovršene vsaj s pravim uspehom, dopolnjeno 16. leto starosti ter veselje do finančne službe v zadružnem sektorju. Zaželen je praksa pri delu KZ.

Pripravnice v življenjepisu in dokazilo opravljene šole je poslati na OZZ Trbovlje najkasneje do 25. aprila 1957.

Okrajna zadružna zveza Trbovlje.

SPOROČILO

Pivovarna Laško z založno kletjo na Veliko, sedež v Trbovljah, sporoča potrošnikom piva, da je založna klet za izdajanje piva odprta vsak dan od 6. do 14. ure pri Počivavski. V zalogi so vse vrste piva.

S 1. aprilom so se cene piva znatno znižale. Za obilen obisk se priporoča

Zaloga piva Pivovarne Laško v Trbovljah.

RAZGLAS

Oddelek za zdravstvo in soc. skrbstvo občinskega LO Trbovlje sporoča staršem predšolskih otrok, dojenčkov in tistih otrok, ki so stari v 1. razred osnovne šole v letu 1957, ter otrok, ki se iz kakršnih koli vzrokov niso preteklo leto zglasti za cepljenje, da bo ob 6. v z. n. o. cepljenje otrok proti davci in kozam po sledenem razporedu:

Dne 15. aprila 1957 ob 8. uri v šolski ambulanti za osnovno šolo Trbovlje II.

Dne 16. aprila 1957 ob 8. uri v šolski ambulanti za osnovno šolo Trbovlje-Vode.

Dne 15. aprila in 16. aprila 1957 od 14. ure dalje v šolski ambulanti Trbovlje za sledeča naselja: Kolesova ulica, Rudarska cesta, Ulica 1. junija, Golubač, Trg svobode, Pod Ostrim vrhom, Klek, Trg revolucije, Vodenska cesta, Opekarna, Ribnik, Suštarjeva kolonija, Dobrna, Ulica 1. maja, Neža, Pod gozdom, Novi dom in Partizanska cesta.

Dne 17. aprila 1957 ob 8. uri v šoli Dobovec za sledeča naselja: Ključevca, Dobovec, Skofija riža in Zupa.

Dne 18. aprila 1957 ob 8. uri v poslopiju osnovne šole Čeče za naselja, ki so na območju šolskega okoliša Čeče.

Dne 19. aprila 1957 ob 8. uri v sektorski ambulanti Bevkovo za sledeča naselja: Nasipi, Bevkovo, Kolodvorska cesta, Zasavska cesta, Ob železnici in Prapreče.

Dne 20. aprila 1957 ob 9. uri v poslopiju Izolirnice Trbovlje za sledeča naselja: Loke, Dom in vrt, Okrajni trg, Gimnazijska cesta, Ojstro, Malcnova cesta, Vreskovo, Obrtniška cesta, Golovec, Trg Franca Fakina, Savinjska cesta, Cesta Tomka Čečeva in Keršičev hrib.

Dne 22. aprila 1957 ob 14. uri v poslopiju posestnika Maljšta v Gabrskem za sledeča naselja: Gabrsko, Knezdol, Partizanski vrh, Lenart in Čebine.

Vsak otrok bo prejel poziv. Kdor se cepljenja ne bo udeležil ali kdor ne bo privedel na cepljenje svojih otrok, bo kaznovan.

Trbovlje, 8. aprila 1957.

Oddelek za zdravstvo in soc. skrbstvo pri ObLO Trbovlje

Registracija motornih vozil

Zadnje soboto smo objavili v našem listu obvestilo TNZ okraja Trbovlje o rednih letnih pregledih motornih vozil. K temu dodajamo še datum pregleda v RADEČAH, ki bo 20. aprila pred hotelom »Jadrana« za vsa motorna vozila s področja občine Račeče, sedmi odstavek zadnje objave pa se pravilno glasi:

Dne, 19. aprila v Hraštniku pred domom »Partizana« za vsa motorna vozila s področja občine Hraštnik (in ne Račeč kot je bilo pomotoma navedeno).

Šport v preteklem tednu

MARIBORSKO - VARAŽDINSKA NOGOMETNA LIGA

DRAGOCENA TOČKA IZ KRAPINE

Rudar : Zagorac (Krapina) 1:1 (1:0)

Ze drugi s tujega igrišča po eno točko. Moštvo trboveljskega »Rudarja« je v nedeljo gostovalo v Krapini proti »Zagorcem« in doseglo neodločen rezultat. Po prikončitosti, ki so se jim nudile, bi gostje zaslužili zmago, toda končen uspeh je bil samo 1:1, kar je tudi dobro, saj bo ta točka prišla moštvu prav ob zaključku tekmovalja.

V nedeljo, dne 14. aprila bo v Trbovljah zasavski derby Proletarec i Rudar.

edini gol v prvem polčasu po prodoru Kumljanca.

V drugem polčasu so gostje zastreljali enajstmetrovko. Domači so imeli nekaj lepih priložnosti, toda bili so premočno povezani, da bi znali izkoristiti prednost domačega igrišča. Teren za igro je bil splošek in je deloval ovirajoče. — Kakor rečeno, igra je bila zanimiva in hitra, končni efekt pa je bil, da je hrastniško »Bratstvo« pobralo obe točki.

V predtekmi so pa mladinci »Svobode« slavili zmago nad mladinci »Bratstva« z 2:1.

LETALSKI SPORT V ZAGORJU

Zagorski letalci, včlanjeni v Aero-klubu »Stane Kamnikar« iz Zagorja gradijo na stadionu »Proletarac« vzletišče. Do sedaj so opravili že precej protostvojnih ur in izklopali 33 kub. metrov zemlje.

Prav tako gradi na tem stadionu domače športno društvo novo karkarsko igrišče. — To igrišče bo betonsko.

V ZAGORJU SPET PORAZ

Svoboda (Varaždin) : Proletarec 1:0 (1:0)

To je že tretji zaporedni poraz zagorskega »Proletarca«, ki se v spomladanskem prvenstvu nikakor ne more zmagati. V nedeljo bomo to moštvo videli v Trbovljah. Obeta se zanimivo srečanje, vendar bi gledalec, enim kot drugim, priporočali, da spodobno bodrijo svoje ljubljence.

OSTALE TEKME

Rudar (Trbovlje) i Rudar (Hraštnik) 7:1 (1:1); Slova (Trbovlje) : Internat Rudarske šole 3:1 (2:1).

TURNIR ŠD »RUDAR«

Na prvenstvu breztekstovnikov šahovske sekcije ŠD »Rudarja« v Trbovljah za leto 1957 je sodelovalo 16 igralcev. Vsi igralci so bili zelo mladi, saj so povprečno stari 17 let. S 14 točkami je zaslužen zmagal Miran Gala. Izgubil je samo partijo z Emilom Kmetom, v ostalih srečanjih pa je zmagal. Drugo mesto je zasedel Kmet, vendar je igral premočnega in tako zapravil prvo mesto. Presentita sta Urek in Gričar, medtem ko smo od Osolinika pričakovali več. To leto so vidno napredovali Zibret, Gradšek in Majcen. Četrto kategorijo so osvojili še Bola, Stern in Arnek. Prva dva je spremljala sreča. Ludovik Skaza je lepo začel, kasneje pa je popustil in četrta kategorija je šla po vodi.

Končno stanje: 1. Miran Gala 14 točk; 2. Emil Kmet 12,5; 3. Ciri Urek 11; 4. Anon Gričar 10; 5.—6. Urek Osolinik in Vinko Zibret 9,5; 7. — 8. Mirko Gradšek in Hinko Bola 9; — 11. Janez Majcen, Jože Arnek in Ivan Stern 7,5; 12. Ludovik Skaza 6 točk itd. (1)

MARIBORSKO - CELJSKA NOGOMETNA LIGA

BRATSTVO PREMAGALO SVOBODO Z 1:0

Ves čas tekme je deževalo, na priložnosti za doseglo gola, toda tekma je bila ves čas napeta in hitra. Obe moštvi sta imeli lepe priložnosti za doseglo gola, toda neodločni napadi so se končali v rokah vratarjev ali pa so šli mimo gola. »Bratstvo« je doseglo

DVE TOČKI ZA BREZICE

V 3. kolu spomladanskega dela prvenstva so Brežičani imeli gosteh mladišča Kmetišče »Kovinarja« iz Stor in jih odpravili z rezultatom 5:0 (4:0), s čimer so si osvojili 2 točki in dragoceno razliko v golih.

Tekmo so odigrali pred nekaj sto igralci v dežju. Na terenu so prevladovali domači. Mladi igralci »Kovinarja« so pokazali smisel za tehnično igro, vendar je njihov napad opovedal ob izvrstni obrambi domačega moštva. Streli za domače so bili Nešič (3) in Slikovič in Pročič po 1 gol. Lepo je igrala domača obramba, pri gostih pa vratar Rameš in branilca Golob in Petrič, ki so v veliki meri rešili svoje moštvo še večjega poraza.

Pred to tekmo sta se pomerili enajstletci mladincev NK »Brezice« in trgovske šole, ki se je končala z 1:0 za goste. — Tudi v malem rokometu so domači

NA KRATKO

● Pred kratkim je izšla druga številka glasila gimnazijske mladine v Trbovljah »Mi mladci«, ki jo je uredil dijak M. Flašman. Drugič kaj več o tem.

Zadnje čase se je v Trbovljah precej povečalo število lahkih motornih koles — »Moped«, ki so izdelek tovarne motorjev »Tomos« iz Kopra. Kolesa je dostavilo trgovsko podjetje »Zelesnina«.

Podjetje »Elektro — Trbovlje« se je preselilo iz tesnih prostorov na Trgu Svobode v novo upravno poslopje na Trgu Franca Fakina v Zg. Trbovljah. Novo stavbo je gradilo gradbeno podjetje »Zasavje«.

To nedeljo so bile izvedene nadomestne volitve v občinski ljudski odbor v štirih volilnih enotah.

Zadnja trboveljska sobota je minila brez porok...

E. E. L. SKRIVNOST SANATORIJA

»Toda kaj — kaj vendar mislite?« je vprašala Martina, ko ji je postalo jasno, da gre tu po mnenju Hornbyja vsekakor za nekaj drugega kot za navadno smrt.

»Nisem si še povsem na čistem,« ji je odgovoril inženir z zamišljenim obrazom, »toda nekaj pri celi stvari ni v redu. Kaj ni v redu, naj dožene kriminalna policija. Seveda je vse skupaj samo sumničenje, toda stavi bi glavo, da nisem v zmoti.«

»Strašna bo za profesorja misel, da pride v njegov sanatorij kriminalna policija,« je rekla Martina čez nekaj časa. »Toda seveda, če mislite...«

»Prepričan sem, da moja teta ni umrla za kapjo. Preveč okoliščin je, ki kažejo, da je imel nekdo interes na tem, da teta utihne za vedno, preden pridem jaz semkaj. Seveda boste razumeli to šele potem, ko vam bom vse povedal.«

Martina je razmišljala in si roko, ki se ji je tresla, pritiskala k srcu. Ko pa je opazila, kaj je napravila, je roko spet povesila. »Kakor kakšna slaba komedijantka na odru!« si je mislila nevoljno, potem pa rekla glasno: »Pa vendar ne mislite, da je kdo iz hiše s tem v zvezi?«

Harald Hornby je stopil nekoliko globlje v parku podobem vrt, ki je obkrožal sanatorijsko poslopje. Martina je šla molče za njim in polastila se je čudjen nemir.

»Kaj mislite o vseh teh ljudih tu?« je Hornby vprašal, ko je stala zaven njega. »Mudite se že precej časa tukaj in kot pisateljica imate prav gotovo nadpovprečen dar opazovanja.«

Martina je skomignila z rameni.

»Ne, nisem še dolgo tu. — In bolniki oziroma gostje sanatorija? Ti so pravzaprav nekakšna zbirka namišljenih in pravih bolnikov, in ni je priložnosti, ki je ne bi našli tukaj! V sanatoriju sem prvokrat in mislim, da najbej tudi zadnjikrat.«

Hornbyju je zagral okrog ustne sarcastičen nasmeh, toda Martina ga

ni opazila, ker se je medtem že popolnoma stemnilo.

»Vedno sem bila mnenja, da so sanatoriji neke vrste ustanove, v katere se zateče, če želiš na spodoben način umreti,« je rekel inženir nato. »Seveda pri tem nisem mislil na umor!«

Ta pripomba jo je zadela kakor udarec s kladivom. Hladno in grozeče je visela za trenutek skoraj telesno pred njo v zraku.

»Umor!« je zasepetala z bledimi ustnicami, čeprav bi morala biti pripravljena tudi na to. Inženir je stopil za korak bliže k njej.

»Kako naj rečem temu drugače, če nekoga ubijejo samo zaradi dobička?« Martina je nekaj sekund slonela z zaprtimi očmi ob debilu nekoga starega javorja. V ušesih ji je burno šumelo in kakor iz daljave je sissala inženirjev glas, ko jo je vprašal:

»Kaj pravite, kdo bi bil po vašem mnenju tako inteligenten in tudi odločen, da za razkošno življenje nekaj tvega?«

Martina je le s težavo odprla oči in strmelala v temi tja, kjer je slutila njegove oči.

»Kaj mislite, kakšen naj bi bil vzrok za takšen korak?«

Trd smeh ji je odgovoril na njeno vprašanje.

»Strast in maščevanje pri visoki starosti moje tete ne bosta prišla v poštev. Kaže, da je vzrok za to bolj enostaven: pohlep po bogastvu! Moja teta je bila namreč zelo bogata ženska. Kaj niste vedeli tega?«

»Toda gospod Hornby, vi tega vendar ne mislite resno? Pomislite vendar, kakšno nepopravljivo škodo bi tiipel moj sanatorij, če pokličete semkaj kriminalno policijo!«

Profesor Lorrnsen je nejevoljno zmajeval s svojo ozko glavo učenjaka.

»In poleg tega se lahko popolnoma mirno zanesete na moj zavarunski izvid. Povsem jasno je, da je gospa Petersen umrla za srčno kapjo. Ker sem vašo gospe teto že nekaj let zdravil in je vsaj dan videl, pač ni...«

Inženir Hornby ga je s kretnjo roke ustavil.

»Ni mi malo ne dvomim v pravilnost vaše diagnoze, gospod profesor. Vendar sem navzlic temu trdno prepričan, da tisti za vsem neka skrivnost — nekaj, kar je povzročilo nenadno smrt moje tete. Tu seveda ne mislim na posledice njene dolgoletne bolezni.«

Profesor Lorrnsen se je komaj vzdržal, da ni napravil jezne pripombe nad tako neverjetno trmo gospoda Hornbyja.

»Tudi doktor Warren se je seveda prepričal o naravni smrti vaše gospe tete. Tukaj ni ničesar, absolutno ničesar, kar bi bilo nejasno ali sumljivo.«

»Verjamevam vam, gospod profesor, vse vam verjamevam,« je odgovoril Hornby nekoliko razdražen. »Oba govoriva drug mimo drugega in videla bova, kdo od naju ima prav. Kriminalna policija sem že obvestil! Čez kakšno uro bo policijski uradnik že tu, da napravi prve ugotovitve.«

Lorrnsen je sedel še kak trenutek popolnoma mirno. Enkrat, dvakrat je šel z roko preko svojih las. Požrl je oster odgovor, nato pa je mirno odgovoril: »Vsekakor bi mi pričakoval, da me boste poprej obvestili, preden napravite tako usoden korak!« Zatem pa je nenkrat vstal. »To podjetje vodim že več kot petnajst let, vendar takšne svojeglavosti še nisem nikoli doživljal! Njegov pogled je bil leden, ko je odhajal iz sobe.«

Proti poldnevu se je komisar Fuchs oglašil pri Lorrnsenu. Nekta strežnica ga je peljala v delovno sobo profesorja Lorrnsena, ki je sedel na svojo pisalno mizo, je tedaj vstal in vrljudno pozdravil kriminalnega uradnika.

»Najbolje bo, gospod komisar, če se usedeta tjakaj h kadilni mizici. Tamkaj boste imeli bliža do cigara,« se je smejal profesor in Fuchs je šel mimo pisalne mize. Napravil je majhen lok in pokazal na bel klovaški skelet, ki je stal v kotu sobe.

»No, posebno prijetna družba to ravno ni, gospod profesor! Je dejal.«

»Človeka vsaj ne moti pri delu,« je odgovoril Lorrnsen dobre volje.

»Poleg tega pa se človeh navadi na to. Midva kar dobro shajava.«

»Fuchs je mimogrede potipal reževo mrtvaško glavo, ki se je parkrat počasi zamajala sem in tja.«

»To je stvar okusa, ni pa ravno za rehle živce,« se je nasmejal in usedel udobno v globok stol. »Kaj je pravzaprav to stvar, ki mi jo je — kako se že piše? — gospod Hornby pripovedoval po telefonu?«

(Dalje prihodnjik)